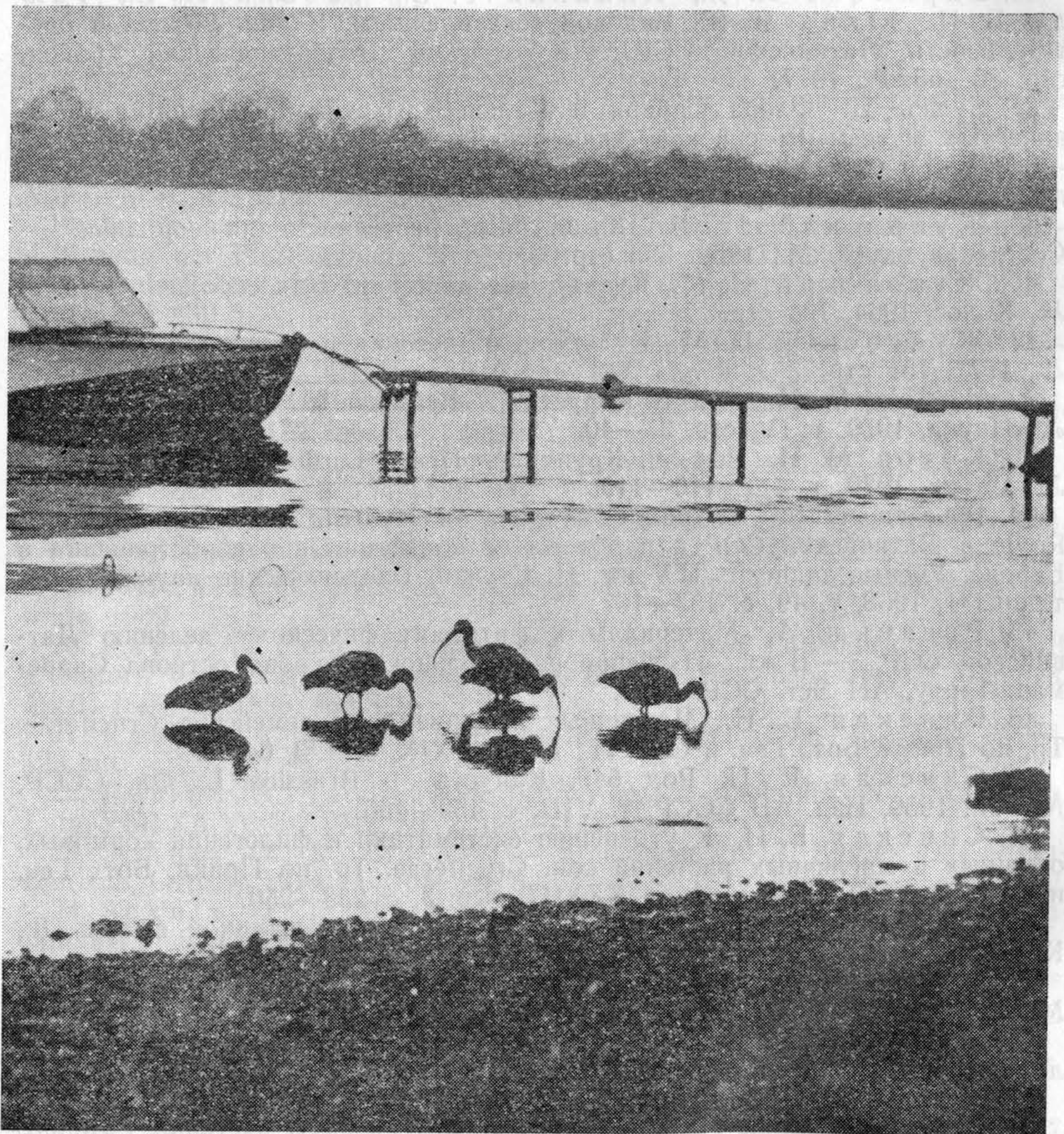

2. RETO UN AIZSARGĀJAMO DZĪVNIEKU ATRADNES

2.1. BRŪNAIS IBISS — *Plegadis falcinellus* (L.) — LATVIJĀ

Brūnā ibisa ligzdošanas areāls Eiropā aptver dienvidu apgabalus (Cramp, Simmons, 1977). Mums tuvākās ligzdošanas vietas — Ungārija, Austrija (Bauer, Blotzheim, 1966), Moldāvija (Аверин и др., 1971). Pavasara un it īpaši rudens mēnešos šī suga novērota arī vairāk uz ziemeļiem lokalizētās teritorijās: Polijā — apmēram 20 reizes (Tomialjoč, 1972), Dānijā — vismaz 14 reizes (Dybbro, 1978), Zviedrijā — 7 reizes (SOF, 1978) u. c. Vairāki brūnā ibisa sastapšanas gadījumi atzīmēti arī mū-

2.1.1. att. Brūnie ibisi Daugavas krastā pie Ķengaraga
(A. Petriņa foto)

su tuvākajās dienvidu kaimiņrepublikās. Baltkrievijā viens īpatnis nošauts 1899. gada pavasarī Brestas apgabalā (Федюшин, Долбик, 1967). Lietuvā brūnais ibiss pirmoreiz sastapts (nošauts) 1823. gadā (Ivanauskas, 1959), vēlāk atzīmēts arī mūsu gadsimta 60. gados (Валюс и др., 1976). Pēdējie dati par šo su-

gu attiecas uz 1975. gadu, kad viens īpatnis 5. novembrī novērots Palangas lidostas apkārtnē (Mažekaite, 1976). Igaunijā līdz šim brūnais ibiss nav konstatēts (Kumari, 1954, 1974).

Mūsu republikā līdz 1966. gadam šī suga sastapta vismaz 4 reizes: 1823., 1910., 1911. gadā Kurzemes jūrmalas joslā (Grosse, Transehe, 1829) un Rīgas Dabaspētnieku biedrības materiālos atrodamas ziņas par vienu 1910. gadā pie Cēsīm nošautu īpatni (Annon., 1911).

Turpmāk brūnais ibiss (1 īpatnis) redzēts tikai 06.10.1966. jūrmalā pie Salacgrīvas (Lipsbergs, 1967).

Visbeidzot, laikā no 22.10. līdz 06.11.1975. Rīgas teritorijā (Kēngaragā), Daugavas labajā krastā novērots brūno ibisu bariņš (2.1.1. att.). Sākumā (līdz 02.11) šai vietā uzturējās 5 īpatņi, turpmāk — tikai 3. Nav izslēgta iespējamība, ka minētais 1975. gadā Lietuvas teritorijā novērotais īpatnis varētu būt viens no šeit iztrūkstošajiem diviem putniem.

Visā novērošanas periodā putni uzturējās (barojās, atpūtās) noteiktā vietā (notekūdeņu izplūdes rajonā), kaut arī, pēc apkārtejo iedzīvotāju liecības, vakaros pārcēlušies citur, bet nākamajā rītā atkal atgriezušies.

Bez šo rindu autora brūnos ibisus minētajā vietā un laikā novērojuši arī citi ornitologi — P. Blūms, M. Janaus, M. Kazubierne, J. Kazubiernis, A. Mednis, A. Petriņš, J. Priednieks, V. Rēders, J. Stalidzāns.

LITERATŪRA

Annon. Sitzungsberichte. Korrespondenzblatt des Naturforscher-Vereins zu Riga, 1911, 54. S. 45.

Bauer K. M., Blotzheim von U. N. G. Handbuch der Vögel Mitteleuropas. Frankfurt am Main. 1966, Bd. 1.

Cramp S., Simmons K. E. L. (eds.). The birds of the Western Palearctic. Oxford, 1977. Vol. 1.

Dybbro T. Oversigt over Danmarks fuglee. Köbenhavn, 1978.

Grosse A., Transehe N. Austrumbaltijas mugurkaulaino saraksts. Rīga, 1929.

Ivanauskas T. Lietuvos paukščiai. Vilnius. 1959, kn. 2.

Kumari E. Eesti NSV linnud. Tallinn, 1954.

Kumari E. Eesti lindude vālimāaraja. Tallinn, 1974.

Mažekaite I. Ibisas Palangoje. Mūsu gamta, 1976, 2, 33.

SOF. Sveriges fåglar. Stockholm, 1978.

Lipsbergs U. Brūnais ibiss [*Plegadis falcinellus* (L.)] Salacgrīvas jūrmalā. Zool. muz. biļetens, 1967, 1. 111 lpp.

Tomialojč L. Ptaki Polski wykaz gatunkow i rozmieszczenie. Warszawa, 1972.

Аверин Ю. В., Ганя И. М., Успенский Г. А. Птицы Молдавии. Кишинев, 1971.

Валюс М., Калиндрене Э., Пятрайтис А., Скуодис В. Исторические и современные материалы по орнитологии Литовской ССР. В сб. Экология птиц Литовской ССР. Вильнюс, 1976.

Федюшин А. В., Долбик М. С. Птицы Белоруссии. Минск, 1967.

J. Baumanis

LPSR ZA Bioloģijas institūts

Бауманис Я. (Институт биологии АН Латвийской ССР). Каравайка [*Plegadis falcinellus* (L.)] в Латвии.

Приводятся данные о наблюдении 5 (в конце срока — 3) караваек в период с 22.10. по 06.11. 1975 на берегу р. Даугава в пределах г. Риги.